

Pestprotocol

Montessorischool

Jan Vermeer

Inhoud

1. Wat is pesten?
2. Het verschil tussen pesten en plagen
3. Wie wordt gepest?
4. Wie pest?
5. De zwijgende middengroep
6. Signalen die kunnen duiden op pesten
7. De gevolgen van pesten
8. Pesten moet ophouden
9. Wat doen we ertegen?
10. Adviezen voor de ouders

1. Wat is pesten?

Pesten kan worden omschreven als het langdurig uitoefenen van geestelijk en/of lichamelijk geweld door een persoon of een groep tegen een eenling die niet in staat is zichzelf te verdedigen. Doel en gevolg van pesten zijn dat diegene die gepest wordt zich gekwetst, vernederd, afgewezen en/of buitengesloten voelt.

Een op de twintig kinderen heeft last van dagelijks pesten en een op de zes wordt wel eens gepest. Kinderen krijgen vooral in schoolverband op de een of andere manier met pesten te maken, als dader, als slachtoffer, of als toeschouwer.

Er zijn veel verschillende manieren waarop gepest wordt. Ze zijn onder te brengen in drie hoofdgroepen.

- Lichamelijk. b.v slaan, stukmaken van andermans spullen.
- Met woorden. b.v schelden iemand nadoen.
- Psychologisch. b.v iemand buitensluiten, achtervolgen.

Zonder dat een kind aangeeft gepest te worden kunnen onderstaande signalen duiden op pesten:

- a. Staat vaak alleen in de pauze.

2. Het verschil tussen pesten en plagen

Pesten is anders dan plagen. Bij plagen zijn kinderen aan elkaar gewaagd; wie de ene keer geplaagd wordt, plaagt een volgende keer terug.

Plagen is soms vervelend, maar nooit echt bedreigend.

Bij pesten is het ene kind altijd sterker dan het andere. Hij of zij heeft een grotere mond, durft meer, is lichamelijk sterker. Het pesten gebeurt niet een keer maar voortdurend. Het is steeds hetzelfde kind dat gepest wordt en het verliest altijd.

3. Wie wordt gepest?

Slachtoffers van pesten missen vaak de sociale vaardigheden om voor zichzelf op te komen. Anders zijn dan anderen (een bril dragen, dik zijn of juist erg dun, stotteren enz.) kan aanleiding zijn tot pestgedrag, maar pesten heeft meer te maken met hoe iemand reageert op de eerste pesterige opmerking: iemand die gaat huilen, driftig wordt, of vlucht wordt een volgende keer weer gepest.

4. Wie pest?

Van pesters kan worden gezegd, dat zij niet goed met hun agressie of frustratie kunnen omgaan en die richten op een onschuldig slachtoffer. Net als iedereen willen ze aandacht en erbij horen, maar ze missen de sociale vaardigheden om op een leuke manier met elkaar om te gaan.

5. De middengroep

Dan is er nog de rest van de klas. Daar zijn kinderen bij die niet in de gaten hebben dat er wordt gepest. Andere kinderen gaan zelf meedoen, misschien omdat ze bang zijn anders ook zelf gepest te worden. Er zijn ook kinderen die iets tegen het pesten willen doen, maar ze weten niet goed wat, of durven niets te doen. Deze groep wordt ook de zwijgende middengroep genoemd.

6. Signalen die kunnen duiden op pesten

Zonder dat een kind aangeeft gepest te worden kunnen onderstaande signalen duiden op pesten:

- Staat vaak alleen in de pauze.
- Speelt vaak met jongere kinderen.
- Wil niet naar buiten in de pauze.
- Andere kinderen laten zich negatief uit over familieleden van het kind.
- Andere kinderen vinden alles stom aan een kind (kleding, haardracht etc).
- Het kind wil niet naar school of zegt zich ziek te voelen.
- Het kind is gauw boos of prikkelbaar.
- Het wordt niet (meer) uitgenodigd op partijtjes van andere kinderen.
- Ouders kunnen met signalen komen.

Deze signalen kunnen op pesten duiden, maar het hoeft niet zo te zijn. Door met het kind te praten kan e.e.a duidelijk worden en kan vertrouwen gewekt worden om hierover open te zijn naar de leerkracht.

7. De gevolgen van pesten

Kinderen die gepest zijn hebben daarvan vaak een blijvende emotionele schade opgelopen. Dit kan zich uiten in faalangst, een negatief zelfbeeld, gevoelens van eenzaamheid en depressiviteit.

Kinderen die pesten weten vaak niet hoe zij ermee kunnen stoppen. Ze zijn eenzaam, hebben vaak geen echte vrienden en kunnen ook later niet op een goede manier relaties aangaan.

Ook voor de middengroep zijn er gevolgen. In een groep waar wordt gepest heerst een onprettige, onveilige sfeer. Bovendien kunnen deze kinderen gevoelens hebben van schuld en onmacht.

Pesten is dus een probleem waar alle kinderen mee te maken hebben!

8. Pesten moet ophouden

Sommige mensen denken dat pesten nu eenmaal overal voorkomt, dat het 'natuurlijk' is, of dat het erbij hoort. Deze ideeën moeten doorbroken worden. Pesten is een groot probleem: het komt op grote schaal voor en heeft grote gevolgen. Pesten mag niet.

Onze school wil door een zo goed mogelijke samenwerking tussen ouders, leerkrachten en leerlingen het pestprobleem aanpakken en daarmee het geluk en de toekomstverwachting van kinderen verbeteren.

9. Wat doen we ertegen?

In het kort zien die stappen er als volgt uit:

1. Pesten wordt als een probleem gezien door alle direct betrokken partijen: leerkrachten, ouders en leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende middengroep). Deze groepen moeten erkennen dat pesten voorkomt. We laten de kinderen ook weten dat we alle gevallen van pesten serieus nemen!
2. In alle klassen worden wellevendheidslesjes gegeven. Deze lesjes gaan over hoe we met elkaar omgaan, hoe we met de omgeving en spullen omgaan. Dit zijn schoolbrede afspraken.
3. We leren de kinderen de zin: "Stop, hou op, ik vind het niet leuk dat ...".
4. De school wil het pestprobleem voorkomen. Een preventieve aanpak bestaat onder meer uit een sociaal schoolklimaat waar er vrijheid in gebondenheid is, dat wil zeggen dat kinderen leren dat er heel veel kan zolang dat een ander niet stoort of kwaad doet. We leren bij ons op school dat iedereen samen verantwoordelijk is voor de omgeving om zich heen en samenwerken, elkaar helpen en opkomen voor een ander een vanzelfsprekendheid is. Ook wordt er regelmatig in de kring gesproken over onderwerpen gebaseerd op respect en zorg hebben voor elkaar. In de bovenbouw leren kinderen wekelijks klachten bespreekbaar te maken en elkaar complimenten te geven. Als er toch dingen voorvallen kan de leerkracht de antipestkoffer halen, daar zit allerlei materiaal in om met de kinderen over pesten te praten.
5. Er wordt bij de HVO lessen ook aandacht besteed aan pesten. De kinderen leren naar elkaar luisteren en respect te hebben voor elkaar. Ook worden zij bewust van de onderlinge verschillen die er in een klas zijn.
6. Als pesten desondanks toch optreedt, moeten leerkrachten dat kunnen signaleren.
7. Overgaan op onze directe aanpak:
 - Afzonderlijke gesprekken van de leerkracht met gepeste, pester en de groep. Er worden afspraken gemaakt met deze drie groepen over hoe hun gedrag veranderd moet worden, zodat zij elkaar weer met respect kunnen benaderen. Regelmatig wordt hierop teruggekomen en er vinden tussendoor nog aparte gesprekken plaats met pester en gepeste.

- Als het pesten hierdoor niet ophoudt, worden de ouders van de pester op school voor een gesprek uitgenodigd door de leerkracht en de directie. In dit gesprek wordt duidelijk gemaakt dat het pesten moet stoppen! De afspraken die met het kind gemaakt zijn worden met de ouders doorgenomen en er zullen tussentijds evaluatiegesprekken worden gevoerd met de ouders. Afhankelijk van de situatie, worden ook de ouders van de gepeste en/of middengroep voor een gesprek uitgenodigd.
- Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld zoals de jeugdmaatschappelijk werkster, een integratieve kindertherapeut, het aanbieden van rots-water training of een sociale vaardigheidstraining. Soms zijn hier kosten voor de ouders aan verbonden.
- Bij aanhoudend pestgedrag kan er voor gekozen worden om een leerling tijdelijk in een andere groep te plaatsen, binnen de school.
- In extreme gevallen wordt aan het bestuur verzocht het kind te laten schorsen.

Voor een succesvolle aanpak is samenwerking tussen school en ouders van doorslaggevende betekenis. Het is ieders verantwoordelijkheid dat leerlingen veilig zijn op school, zodat ze zich optimaal kunnen ontplooiën.

Ook zullen leerlingen samen moeten werken om het pestprobleem te voorkomen of eventueel te doen stoppen. Daarbij is bewustwording van de schadelijkheid van pesten van belang. Elk schooljaar wordt hier aandacht aan besteed in alle groepen: bijv. met de activiteiten die uitgezocht zijn bij het thema pesten, bijvoorbeeld het schrijven van een opstel: "Hoe denk ik over pesten!" of het voorlezen van een boek, het kijken naar schooltv programma's over dit onderwerp, kinderen die gepest zijn laten vertellen over hun ervaringen enz. De antipestkoffer geeft de leerkrachten handvatten om hier in de klas mee aan de slag te gaan.

10. Adviezen aan ouders

Adviezen aan ouders van gepeste kinderen.

- Neem het probleem serieus en steun uw kind. Zeg dat u samen met anderen gaat proberen het pesten te stoppen.
- Praat erover met uw kind of vraag uw kind op te schrijven wat het heeft meegemaakt.
- Maak een duidelijk onderscheid tussen plagen, ruzie en pesten.
- Vraag aan uw kind wie er pest en wanneer dat gebeurt.
- Vraag aan uw kind wat hij of zij gedaan heeft om het probleem aan te pakken.
- Geef informatie over pesten en gepest worden. Lees over pesten en laat uw kind boeken over pesten lezen.
- Neem contact op met de leerkracht van uw kind om het probleem te bespreken.
- Beloon uw kind. Pesten ondermijnt het zelfrespect; laat uw kind merken dat het er mag wezen.
- Blijf in open gesprek met uw kind. Informeer regelmatig hoe het nu gaat.

- Soms heeft een kind extra hulp nodig van deskundigen, bijv. in de vorm van een sociale vaardigheidstraining.

N.b. Gepeste kinderen durven vaak niet te vertellen wat er gebeurt. Het is heel belangrijk dat ze dat wel doen, anders houdt het pesten niet op!

Adviezen aan de ouders van pesters.

- Ga na of uw kind goed in zijn/haar vel zit.
- Laat uw kind merken, bijv. door het te vertellen, dat u van hem of haar houdt.
- Neem het probleem serieus.
- Straf nooit fysiek, slaan helpt niet.
- Maak uw kind duidelijk dat pesten absoluut niet kan.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak van het pesten te komen. Pest het kind uit stoerheid, om erbij te horen? Voelt hij/zij zich veilig op school/thuis? Is de prestatie- druk te hoog? Geven volwassenen uit de omgeving het verkeerde voorbeeld? Volgt het kind gewelddadige t.v.-programma's?
- Geef als ouders het goede voorbeeld door bijv. positief over de burens en andere mensen te praten.
- Bespreek met uw kind welke maatregelen nodig zijn om het pesten te stoppen. Te denken valt aan gesprekken met de leerkracht, boeken lezen over pesten, het bespreken van huisregels (hoe lang t.v. kijken, hoe laat thuis).
- Besteed aandacht aan uw kind, misschien is dat net wat het nodig heeft.
- Houd in de gaten of het pesten na verloop van tijd niet opnieuw begint.
- Zoek eventueel hulp van deskundigen, bijv. in de vorm van een sociale vaardigheidstraining.

Adviezen aan alle andere ouders.

- Neem het pestprobleem serieus.
- Maak het tot een gemeenschappelijk probleem.
- Bespreek met uw kind zijn/haar rol bij het pesten.
- Zoek samen met uw kind naar mogelijkheden om er iets aan te doen.
- Bespreek de pestsignalen met anderen (ouders, leerkrachten).
- Geef zelf het goede voorbeeld, veroordeel anderen niet.
- Leer uw kind voor anderen op te komen.
- Leer uw kind sociale vaardigheden.